

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > [Romania](#)

Sądy krajowe i inne organy pozasądowe

Autor treści:

Rumunia

Rumunia

[Sądy krajowe](#)[Rzecznik Praw Obywatelskich](#)[Wyspecjalizowane instytucje ochrony praw człowieka](#)[Inne wyspecjalizowane organy](#)

Sądy krajowe

Zależnie od sfery regulacji, do której w ujęciu ogólnym przypisuje się daną czynność skutkującą naruszeniem praw danej osoby (tj. prawo cywilne, prawo karne, postępowanie administracyjne itp.), osoba dotknięta naruszeniem może skierować sprawę bezpośrednio do sądu, co w kontekście cywilnoprawnym zazwyczaj odbywa się w drodze wystąpienia z powództwem, bądź do innych instytucji publicznych, zgodnie z procedurami przewidzianymi prawem.

Na gruncie prawa karnego osoba, której prawa zostały naruszone przez czyn określony w kodeksie karnym, może skierować sprawę na policję albo do prokuratury, a proces karny będzie się toczył zgodnie z unormowaniami procedury karnej.

W sprawach z zakresu postępowania administracyjnego – zgodnie z ustawą nr 554/2004 – każdy, kto podnosi zarzut naruszenia prawa lub interesu prawnego przez organ publiczny w drodze aktu administracyjnego bądź nierozpatrzenia wniosku w terminie przewidzianym prawem, może zwrócić się do właściwego sądu administracyjnego o uchylenie aktu, o uznanie prawa lub interesu prawnego będącego przedmiotem roszczenia oraz o naprawienie wyrządzonej szkody. Analogicznie, również osoba podnosząca zarzut naruszenia prawa lub interesu prawnego w drodze aktu administracyjnego o charakterze indywidualnym wydanego na rzecz innego podmiotu może skierować sprawę do sądu administracyjnego. Co do zasady przed skierowaniem sprawy do właściwego sądu administracyjnego dana osoba musi wyczerpać tok postępowania przedsądowego (opisanego w art. 7 ustawy nr 554/2004), na który składa się wystąpienie o całkowite lub częściowe uchylenie danego aktu do organu publicznego, który wydał akt, lub do organu wyższego stopnia (o ile taki organ istnieje).

Właściwość sądów i innych instytucji wspomnianych powyżej została uregulowana w obowiązujących aktach prawnych (m.in. w kodeksie postępowania cywilnego, kodeksie postępowania karnego, ustawie nr 554/2004).

Jeżeli chodzi o postępowanie przed sądami, zasadniczo są to procedury uregulowane na gruncie prawa powszechnego, mające pewne cechy szczególne zależnie od danej gałęzi prawa (więcej informacji – zob. strona <https://portal.just.ro/SitePages/ghid.aspx>, dostępna tylko w języku rumuńskim).

Dane kontaktowe sądów i inne dodatkowe informacje dostępne są w [Portalul instanțelor de judecată](#) [portalu sądowym] (dostępnym wyłącznie w języku rumuńskim).

Rzecznik Praw Obywatelskich

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

(AVOCATUL POPORULUI)

Adres siedziby:

strada Eugeniu Carada nr. 3 Sector 3
București
Mapa: <https://avp.ro/index.php/en/contact-2/>

Dane kontaktowe siedziby:

Tel. do dyspozytora: (+40) (0)21 3127134
Tel. do centrali: (+40) (0)21 3129462
Adres e-mail: avp@avp.ro
Strona internetowa: <https://avp.ro>

Godziny przyjęć:

Od poniedziałku do czwartku w godz. 9:00–16:00 i w piątek w godz. 9:00–14:00 interesantów przyjmuje wyspecjalizowany personel (doradcy i eksperci). Zainteresowani obywatele mogą również zostać przyjęci przez Rzecznika Praw Obywatelskich i jego zastępców.

Adresy biur terenowych:

[Biura Terenowe Rumuńskiego Rzecznika Praw Obywatelskich](#)

O instytucji (podstawa prawna działalności, prezentacja, organizacja, zadania, skargi, procedury)

<https://avp.ro/index.php/en/presentation/scurt-istoric/>

Wzór formularza skargi:

<https://avp.ro/index.php/cum-sesizez-avocatul-poporului/formularul-unei-petitii/>

Najważniejsze obowiązujące normy prawne regulujące działalność Rzecznika zawarte są w:

- art. 58–60, art. 65 ust. 2, art. 146 lit. a) i d) Konstytucji Rumunii;
- ustawie nr 35/1997 o organizacji i funkcjonowaniu instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich, ogłoszonej ponownie w Dzienniku Urzędowym Rumunii, cz. I nr 844 z dnia 15 września 2004 r., z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami;
- rozporządzeniu o organizacji i funkcjonowaniu instytucji Rzecznika Praw Obywatelskich, ogłoszonym ponownie w Dzienniku Urzędowym Rumunii, cz. I nr 922 z dnia 11 października 2004 r., zmienionym decyzją nr 6/2007 Stałych Biur Izby Deputowanych i Senatu, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Rumunii nr 445 z dnia 29 czerwca 2007 r.;
- ustawie nr 554/2004 o administracyjnym postępowaniu odwoławczym, ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Rumunii, cz. I nr 1154 z 7 dnia grudnia 2004 r., z późniejszymi zmianami;
- ustawie nr 202/2010 w sprawie niektórych środków przyspieszających załatwianie spraw, ogłoszonej w Dzienniku Urzędowym Rumunii, cz. I nr 714 z dnia 26 października 2010 r., z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Cel powołania instytucji i jej cechy:

1. ochrona praw i wolności jednostki w stosunkach z organami publicznymi;
2. Rzecznik Praw Obywatelskich jest autonomicznym organem publicznym niezależnym od innych organów;
3. instytucja ta posiada własny budżet, który tworzy integralną część budżetu państwa;
4. nie zastępuje organów publicznych w wykonywaniu ich zadań;
5. Rzecznik Praw Obywatelskich nie może sprawować mandatu imperatywnego ani innego mandatu przedstawicielskiego i nikt nie może zmusić Rzecznika do podporządkowania się jego poleceniom lub

zarządzeniom;

6. działalność Rzecznika ma charakter jawny, lecz na żądanie osób, których prawa i wolności zostały naruszone, lub z innych uzasadnionych względów jej jawność może zostać wyłączona;
7. Rzecznik podejmuje działania z urzędu lub na wniosek osób fizycznych, przedsiębiorstw, stowarzyszeń lub innych osób prawnych. Skargi do Rzecznika można składać bez względu na obywatelstwo, wiek, płeć, przekonania polityczne lub wyznanie.

Zastępcy Rzecznika Praw Obywatelskich

Rzecznika w jego działalności wspomagają zastępcy specjalizujący się w następujących dziedzinach:

1. prawa człowieka, równouprawnienie płci, wyznania i mniejszości narodowe;
2. prawa dziecka, prawa rodziny, prawa młodzieży, prawa emerytów, prawa osób niepełnosprawnych;
3. siły zbrojne, system wymiaru sprawiedliwości, policja, więziennictwo;
4. własność, praca, opieka społeczna, podatki i opłaty.

Kto może wnosić skargi do Rzecznika Praw Obywatelskich i w jakich sprawach:

1. Akty i czynności, które mogą być przedmiotem skargi

Przedmiotem skargi mogą być *akty lub czynności administracyjne organów publicznych*, które skutkują naruszeniem praw lub wolności jednostki.

W rozumieniu ustawy *akty autonomicznych osób prawa publicznego* również mieszczą się w kategorii aktów administracyjnych wchodzących w zakres kompetencji Rzecznika.

Zaniechania ze strony organów administracji publicznej oraz opóźnienia w wydawaniu aktów również uważa się za akty administracyjne.

Poniższe akty i czynności *nie wchodzą w zakres kompetencji Rzecznika* i ewentualne skargi, których są one przedmiotem, zostają oddalone bez uzasadnienia:

- akty wydane przez Izbę Deputowanych, Senat lub Parlament;
- akty i czynności deputowanych i senatorów;
- akty i czynności Prezydenta Rumunii;
- akty i czynności rządu, z wyjątkiem ustaw i rozporządzeń;
- akty i czynności Trybunału Konstytucyjnego;
- akty i czynności Przewodniczącego Rady Legislacyjnej;
- akty i czynności organu sądowego.

2. Kto może wnosić skargi do Rzecznika?

Skargę do Rzecznika może wnieść *każda osoba fizyczna, bez względu na jej obywatelstwo, wiek, płeć, przekonania polityczne lub wyznanie*.

3. Rzecznik podejmuje czynności w celu ochrony praw i wolności obywateli w stosunkach z organami publicznymi:

- na wniosek poszkodowanego;
- z urzędu.

4. Warunki przyjęcia i badanie skargi:

- skarga musi być *sporządzona na piśmie* oraz przesłana drogą pocztową (w tym pocztą elektroniczną) lub faksem; może również zostać złożona przez poszkodowanego *osobiście lub przez pełnomocnika* (który zostanie poproszony o podanie swoich danych osobowych) w siedzibie urzędu lub w biurze terenowym, podczas przyjęcia skarżącego lub w sekretariacie;
- w uzasadnionych przypadkach skarżący może *uzyskać zgodę (jeżeli o nią wystąpi) na przedstawienie wniosku ustnie lub przez dyspozytora*; treść takiego wniosku zostanie zapisana na standardowym formularzu przez wyznaczonych pracowników;
- skarga musi zawierać podpis skarżącego;

- skarga musi zawierać:
  - *pełne dane identyfikacyjne osoby*, której prawa i wolności obywatelskie miały zostać naruszone (imię i nazwisko, miejsce zamieszkania);
  - *szczegółowe informacje dotyczące doznanej szkody* (naruszone prawa i wolności, przywoływane czynności i ich opis);
  - *oznaczenie organu administracji lub funkcjonariusza publicznego, który dopuścił się naruszenia*;
  - *przytoczenie dowodu na zwłokę lub odmowę rozstrzygnięcia sprawy zgodnie z prawem przez organ administracji publicznej w przewidzianym terminie*;
  - *obligatoryjne wskazanie, czy skarga jest/była przedmiotem postępowania sądowego*;
  - *szczegółowe dane identyfikacyjne organów publicznych, które uprzednio zostały powiadomione o skardze*;
  - *wszelkie dokumenty mogące posłużyć jako uzasadnienie skargi – w formie załączników*;
- skarga wniesiona do Rzecznika Praw Obywatelskich jest zwolniona z opłaty skarbowej.

5. Sprawy, w których skargi nie podlegają rozpoznaniu:

- w przypadku gdy przedmiot skargi *nie wchodzi w zakres kompetencji Rzecznika*;
- *skargi anonimowe* (nie są rejestrowane) lub *skargi złożone w imieniu innej osoby bez jej zgody*;
- skargi złożone *po upływie roku* od daty domniemanego naruszenia lub od daty, w której dana osoba dowiedziała się o domniemanym naruszeniu;
- skargi oczywiście bezzasadne *mogą zostać odrzucone z podaniem uzasadnienia*.

6. Metody działania przy rozpatrywaniu skarg:

- postępowania wyjaśniające – Rzecznik jest uprawniony do *prowadzenia własnych postępowań wyjaśniających*, występowania do organów administracji publicznej o przedłożenie informacji lub dokumentów wymaganych do celów postępowania wyjaśniającego, do *żądania wyjaśnień oraz przyjmowania oświadczeń* od kierownictwa organów administracji publicznej oraz od wszelkich funkcjonariuszy publicznych, którzy mogą udzielić informacji wymaganych w celu rozpatrzenia skargi;
- zalecenia – wykonując swoje obowiązki, Rzecznik *formułuje zalecenia*. Poprzez takie zalecenia Rzecznik powiadamia organy administracji publicznej – w stosownych przypadkach – o bezprawnym charakterze aktów lub czynności administracyjnych;
- sprawozdania specjalne – w przypadkach gdy w toku prowadzonych postępowań wyjaśniających Rzecznik stwierdzi *wady w ustawodawstwie bądź poważne przypadki korupcji lub nieprzestrzegania prawa krajowego*, przedkłada sprawozdania zawierające poczynione ustalenia przewodniczącym obu izb Parlamentu, lub – w stosownych przypadkach – premierowi;
- biuro dyspozytora – obsługa przez dyspozytora jest dostępna w siedzibie głównej urzędu Rzecznika oraz w 14 biurach terenowych (tel. do siedziby: 021 312 7134; <https://avp.ro/index.php/contact/birouri-teritoriale/>). Obywatele mogą dzwonić w następujących godzinach: od poniedziałku do czwartku w godz. 9:00–16:00 i w piątek w godz. 9:00–14:00.
- przyjmowanie skarżących – *skarżących przyjmuje wyspecjalizowany personel instytucji*. Obywatele *mogą również zostać przyjęci osobiście przez Rzecznika lub jego zastępców*, w trybie przewidzianym w Regulaminie organizacji i funkcjonowania instytucji Rzecznika, jak również przez przedstawicieli biur terenowych.

Wyspecjalizowane instytucje ochrony praw człowieka

Rzecznik Praw Dziecka

KRAJOWY URZĄD DS. OCHRONY I PRZYSPOSABIANIA DZIECI (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ȘI ADOPTȚIE)

Adres:

Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru nr. 7 Sector 1 010322 București

Dane kontaktowe:

Tel.: (+40) (0)21 3153633, (+40) (0)21 3153630, (+40) (0)21 3100789, (+40) (0)21 3100790

Faks: (+40) (0)21 3127474

Adres e-mail: office@anpfdc.ro
Strona internetowa: <http://www.copii.ro>

Godziny przyjmowania interesantów:

Od poniedziałku do czwartku: 8:30–16:30

Piątek: 8:30–14:00

Departament ds. Przesposobiania: wtorek i czwartek w godz. 9:00–12:00

O instytucji (podstawa prawna działalności, prezentacja, organizacja, zadania, wnioski, procedury):

<http://www.copii.ro/despre-noi/misiune/>,
<http://www.copii.ro/activity/child-protection-system/overview/?lang=en>.

Dyrekcja Generalna ds. Ochrony Dziecka jest wyspecjalizowaną jednostką Krajowego Urzędu ds. Ochrony i Przesposobiania Dzieci.

Zadania:

- przygotowywanie i uzasadnianie programów w sferze ochrony rodziny oraz zapobiegania i przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony i propagowania praw dziecka;
- monitorowanie poszanowania praw dziecka oraz zalecanie wymaganych działań organom centralnym i lokalnym;
- rejestrowanie na szczeblu centralnym i podsumowywanie informacji w sprawie zgodności z zasadami i normami ustanowionymi w Konwencji o prawach dziecka, ratyfikowanej ustawą nr 18/1990, ponownie ogłoszonej, z późniejszymi zmianami, oraz podejmowanie i wykonywanie wymaganych działań w celu wdrażania zaleceń Komitetu Praw Dziecka;
- koordynacja i pilotowanie – pod względem metodycznym – działalności służb zajmujących się zapobieganiem oddzielaniu dzieci od rodziców, służb działających na rzecz szczególnej ochrony dzieci oraz działań wykonywanych przez komisje ds. ochrony dziecka;
- formułowanie norm, szczegółowych zasad i procedur roboczych dla służb zajmujących się zapobieganiem oddzielaniu dzieci od rodziców, szczególną ochroną dzieci i młodzieży oraz ochroną rodziny i ofiar przemocy domowej, a także dla służb zajmujących się sprawcami przemocy;
- opracowywanie metodyki akredytacji oraz kryteriów oceny służb mających się zajmować zapobieganiem oddzielaniu dzieci od rodziców, szczególną ochroną dzieci i młodzieży oraz ofiar przemocy domowej, a także udzielanie akredytacji tym służbom;
- koordynacja i pilotowanie – pod względem metodycznym – działań wspierających rodziny oraz ofiary przemocy domowej, a także usług świadczonych na ich rzecz.

Organ ds. równości

KRAJOWA RADA PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI (CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU
COMBATEREA DISCRIMINĂRII – CNCD)

Adres siedziby:

Piata Valter Maracineanu nr 1-3, Sector 1, 010155 București
Tel.: (+40) (0)21 3126578; (+40) (0)21 3126579
Faks: (+40) (0)21 3126585
Adres e-mail: support@cncd.org.ro
Strona internetowa: <https://www.cncd.ro/>

Godziny przyjmowania interesantów:

Od poniedziałku do czwartku: 8:00–16:30, piątek: 8:00–14:00

Adresy biur terenowych i Ośrodka Badań Naukowych:

<https://www.cncd.ro/contact/>

O instytucji (podstawa prawna działalności, prezentacja, organizacja, zadania, skargi, procedury):

<https://www.cncd.ro/>,

<https://www.cncd.ro/proiecte>,

<https://www.cncd.ro/despre-cncd-prezentare-general/>

Podstawa prawna:

Krajowa Rada Przeciwdziałania Dyskryminacji działa na podstawie [rozporządzenia rządu nr 137/2000 w sprawie zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji oraz kar wobec ich sprawców, ponownie ogłoszonego](#)

Prezentacja instytucji:

Krajowa Rada Przeciwdziałania Dyskryminacji (CNCD) jest autonomicznym organem państwowym podlegającym kontroli Parlamentu, działającym w sferze zwalczania dyskryminacji. Rada jest gwarantem poszanowania i stosowania zasady niedyskryminacji zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem krajowym oraz umowami międzynarodowymi, których sygnatariuszem jest Rumunia. Krajowa Rada Przeciwdziałania Dyskryminacji działa na podstawie rozporządzenia rządu nr 137/2000 w sprawie zapobiegania wszelkim formom dyskryminacji oraz kar wobec ich sprawców, ponownie ogłoszonego.

1. Co musi zawierać skarga?

Skarga musi zawierać następujące obowiązkowe dane:

- imię i nazwisko osoby składającej skargę;
- adres, na który skarżący chce otrzymać odpowiedź, adres do kontaktów, na wypadek gdyby CNCD zechciała się skontaktować ze skarżącym w celu uzyskania dodatkowych informacji wymaganych do rozpatrzenia sprawy;
- numer telefonu do kontaktów ze skarżącym w razie potrzeby uzyskania dodatkowych informacji;
- przedmiot skargi, na który powinien składać się m.in. szczegółowy opis zarzucanych działań dyskryminacyjnych;
- dane identyfikacyjne osoby, której zarzuca się dyskryminację (adres, numer telefonu – w stosownych przypadkach – itd.) wymagane do nawiązania kontaktu z tą osobą w celu wezwania jej do złożenia wyjaśnień przed Komitetem Wykonawczym CNCD lub na potrzeby dalszego postępowania wyjaśniającego.

2. Co dzieje się po złożeniu skargi?

Skarga zostaje zarejestrowana, a następnie przekazana do rozpatrzenia Komitetowi Wykonawczemu. Skargę można skierować do CNCD w terminie jednego roku od daty wystąpienia domniemanego działania dyskryminacyjnego lub od daty powzięcia przez skarżącego wiedzy o takim działaniu. Osoba, która utrzymuje, że była dyskryminowana, może zwrócić się do sądu o usunięcie skutków działania dyskryminacyjnego i o przywrócenie sytuacji sprzed działania dyskryminacyjnego. Termin na rozpatrzenie skargi wynosi 90 dni.

Komitet Wykonawczy wyjaśni, czy miało miejsce działanie dyskryminacyjne, wzywając strony do obowiązkowego stawienia, w dowolny sposób zapewniający potwierdzenie odbioru wezwania. Niestawiennictwo stron osobiście nie wstrzymuje rozpatrzenia skargi. Aby zapewnić podjęcie właściwej decyzji, może zostać przeprowadzone dodatkowe postępowanie wyjaśniające, w tym wysłuchanie stron.

Skarżący jest zobowiązany udowodnić, że doszło do działania dyskryminacyjnego, natomiast osoba, której zarzuca się dyskryminację, ma wykazać, że dane działania nie stanowią dyskryminacji.

Rozstrzygnięcie (decyzja Komitetu Wykonawczego) zostaje ogłoszone w ciągu 15 dni od podjęcia decyzji na posiedzeniu Komitetu Wykonawczego. Strony mogą odwołać się od decyzji Komitetu Wykonawczego w terminie 15 dni od daty otrzymania jej treści. Obie strony są zwolnione z opłaty skarbowej.

3. Jakie kary stosuje się za działania dyskryminacyjne?

Działania dyskryminacyjne podlegają karze:

- upomnienia;
- grzywny w wysokości od 1000 RON do 30 000 RON, jeżeli dyskryminacja dotyczy pojedynczej osoby;
- grzywny w wysokości od 2000 RON do 100 000 RON, jeżeli dyskryminacja dotyczy grupy osób lub społeczności.

KRAJOWA AGENCJA DS. LUDNOŚCI ROMSKIEJ

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI – ANR)

Dane kontaktowe:

Str. Splaiul Independentei, nr. 202, et. 8, camera 23, București, Sector 6

Tel.: (+40) (0)21 3113048

Faks: (+40) (0)21 3113047

Adres e-mail: info@anr.gov.ro

Strona internetowa: <http://www.anr.gov.ro>

Dane kontaktowe biur regionalnych i okręgowych:

<http://www.anr.gov.ro/index.php/contact>

O instytucji (misja, struktura, wyniki):

<http://www.anr.gov.ro>

Podstawa prawna:

rozporządzenie rządu nr 78/2004 ustanawiające Krajową Agencję ds. Ludności Romskiej, zatwierdzone po zmianie ustawą nr 7/2005

Sprawując funkcje określone w art. 3 decyzji nr 1703/2004 w sprawie organizacji i funkcjonowania Krajowej Agencji ds. Ludności Romskiej, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami, instytucja ta wykonuje następujące zadania:

- przygotowuje politykę i strategię rządu w dziedzinie ochrony praw mniejszości romskiej oraz realizuje równocześnie inne zadania, które przewidziano w aktach prawnych dotyczących jej sfery działalności;
- inicjuje i prowadzi działania szkoleniowe poświęcone przeciwdziałaniu dyskryminacji ludności romskiej w centralnych i lokalnych organach administracji publicznej;
- opiniuje projekty ustaw i innych aktów prawnych dotyczących praw i obowiązków osób należących do mniejszości romskiej;
- monitoruje stosowanie krajowych i międzynarodowych aktów prawnych dotyczących ochrony mniejszości romskiej;
- przyjmuje i bada wnioski i zgłoszenia przekazane przez instytucje, organizacje lub osoby fizyczne oraz publikuje swoje ekspertyzy;
- rozwija system zapewniania informacji, szkolenia i specjalistycznego doradztwa na rzecz mniejszości romskiej;
- analizuje i ocenia wszelkie potencjalnie dyskryminacyjne skutki obowiązujących regulacji i podejmuje czynne działania w celu udoskonalenia istniejących ram prawnych.

Sprawując swoje funkcje, Krajowa Agencja ds. Ludności Romskiej:

- współpracuje z ministrami i organami administracji centralnej, organami administracji lokalnej, innymi instytucjami publicznymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi;
- współpracuje z organizacjami międzyrządowymi i pozarządowymi w Rumunii oraz za granicą;
- korzysta ze specjalistycznych konsultacji i wsparcia w Rumunii i za granicą oraz z programów szkoleniowych i zaawansowanych programów szkoleniowych dla personelu, w granicach przyznanych środków budżetowych lub innych źródeł pozyskanych zgodnie z prawem w Rumunii lub za granicą;
- inicjuje i propaguje działania, projekty i programy sektorowe służące poprawie położenia ludności romskiej

oraz uczestniczy w nich wraz z wyspecjalizowanymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi.

KRAJOWY URZĄD DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI)

Adres siedziby:

Calea Victoriei nr. 194 București

Dane kontaktowe:

Tel.: (+40) (0)21 2125438; (+40) (0) 21 2125439; (+40) (0)21 3220976; (+40) (0)21 3226303; (+40) (0)213226304; (+40) (0)21 3207155

Faks: (+40) (0)21 2125443

Adres e-mail: registratura@anph.ro

Godziny przyjmowania interesantów:

Od poniedziałku do piątku: 9:00–16:00 (kontakt telefoniczny)

O instytucji (struktura, zadania, regulamin organizacji i funkcjonowania):

<http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/en/about-us>

Podstawa prawna:

Krajowy Urząd ds. Osób Niepełnosprawnych jest wyspecjalizowanym organem posiadającym osobowość prawną, który należy do centralnej administracji publicznej i podlega Ministerstwu Zatrudnienia, Rodziny, Ochrony Socjalnej i Osób Starszych.

Urząd zapewnia centralną koordynację działań związanych ze szczególną ochroną i propagowaniem praw osób niepełnosprawnych, formułuje polityki, strategie i normy na rzecz propagowania tych praw, a także monitoruje stosowanie odnośnych przepisów i działania dotyczące szczególnej ochrony osób niepełnosprawnych.

Akty prawne określające prawa osób niepełnosprawnych:

Osoby niepełnosprawne są objęte przepisami:

- nadzwyczajnego dekretu rządowego nr 86/2014 określającego niektóre środki restrukturyzacyjne na szczeblu centralnej administracji publicznej oraz zmieniającego i uzupełniającego niektóre akty ustawodawcze;
- *decyzji rządu nr 50/2015 w sprawie organizacji, funkcjonowania i zadań Krajowego Urzędu ds. Osób Niepełnosprawnych.*

Organ ds. ochrony danych

KRAJOWY URZĄD NADZORU NAD PRZETWARZANIEM DANYCH OSOBOWYCH

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CHARACTER PERSONAL – ANSPDCP)

Adres siedziby:

B-dul G-ral. Gheorghe Magheru 28–30, Sector 1, 010336 București

Dane kontaktowe:

Tel.: (+40) (0)31 8059211; (+40) (0)31 8059212

Faks: (+40) (0)31 8059602

Adres e-mail: anspdcp@dataprotection.ro

Strona internetowa: <https://www.dataprotection.ro>

Godziny przyjmowania interesantów:

- Sekretariat Krajowego Urzędu Nadzoru jest otwarty dla interesantów od poniedziałku do piątku w godz. 9:00–13:00;
- przyjęcia interesantów odbywają się od poniedziałku do piątku w godz. 11:00–13:00.

O instytucji:

Krajowy Urząd Nadzoru nad Przetwarzaniem Danych Osobowych prowadzi swoją działalność w warunkach pełnej niezależności i bezstronności. Urząd ten monitoruje i kontroluje legalność przetwarzania danych osobowych objętych zakresem ustawy nr 677/2001 o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz o swobodnym przepływie tych danych, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Cel:

ochrona podstawowych praw i wolności jednostki, zwłaszcza prawa do prywatności, życia rodzinnego i prywatnego w związku z przetwarzaniem danych osobowych oraz swobodnym przepływem takich danych.

Podstawa prawna:

ustawa nr 102/2005 o utworzeniu, organizacji i funkcjonowaniu Krajowego Urzędu Nadzoru nad Przetwarzaniem Danych Osobowych.

Zadania (wybrane):

- przyjmowanie i analizowanie zawiadomień dotyczących przetwarzania danych osobowych;
- wydawanie zezwoleń na przetwarzanie danych w sytuacjach przewidzianych ustawą;
- w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy, decydowanie o czasowym zawieszeniu lub zaprzestaniu przetwarzania danych, całkowitym lub częściowym skasowaniu przetwarzanych danych oraz powiadamianie organów ścigania lub kierowanie spraw do sądu w stosownych przypadkach;
- powiadamianie osób fizycznych lub osób prawnych o konieczności wykonania obowiązków oraz przeprowadzenia procedur przewidzianych w ustawie nr 677/2001;
- prowadzenie i udostępnianie do wglądu rejestru operacji przetwarzania danych osobowych;
- przyjmowanie i rozpatrywanie skarg, zgłoszeń i wniosków składanych przez osoby fizyczne oraz powiadamianie o ustalonym rozwiązaniu lub ewentualnych podjętych działaniach;
- przeprowadzanie kontroli prewencyjnych w przypadkach przetwarzania przez operatorów danych osobowych, z którymi przypuszczalnie będzie wiązać się szczególne ryzyko naruszenia praw i wolności osób;
- prowadzenie postępowań wyjaśniających z urzędu bądź po otrzymaniu skargi lub zgłoszenia;
- na wniosek każdego podmiotu, w tym organów publicznych i organów administracji publicznej, wydawanie zaleceń i zatwierdzanie wszelkich kwestii dotyczących ochrony podstawowych praw i wolności w związku z przetwarzaniem danych osobowych.

Procedura przyjmowania i rozpatrywania skarg, zgłoszeń i wniosków:

Osoby, których dane osobowe są przetwarzane, mogą zwrócić się w formie pisemnej do Urzędu, jeżeli uważają, że prawa przysługujące im na mocy ustawy 677/2001 zostały naruszone – o ile wcześniej nie skierowały podobnej sprawy do sądu; najpierw muszą jednak skontaktować się z operatorem, przeciwko któremu składana jest skarga.

Standardowe formularze, z których mogą skorzystać osoby zamierzające wnieść skargę do ANSPDCP, są dostępne na stronie internetowej Urzędu.

Inne wyspecjalizowane organy

SĘDZIA ODDELEGOWANY

(JUDECĂTORUL DELEGAT)

Podstawa prawna:

ustawa nr 254 z dnia 2 czerwca 2013 r. o wykonywaniu wyroków i środków pozbawienia wolności orzeczonych przez organy sądowe w postępowaniu karnym oraz decyzja nr 89/2014 Najwyższej Rady Sądownictwa o przyjęciu regulaminu organizacji działań sędziów oddelegowanych do nadzorowania wykonywania kar pozbawienia wolności.

Prezentacja i rola:

Sędziowie oddelegowani są funkcjonariuszami wymiaru sprawiedliwości w rumuńskim systemie sądowym. Zostają oni oddelegowani przez Prezesa sądu apelacyjnego na okres jednego roku do nadzorowania każdego zakładu karnego znajdującego się na obszarze właściwości miejscowej sądu apelacyjnego. Rola sędziego oddelegowanego do nadzoru nad wykonywaniem kar pozbawienia wolności polega na nadzorowaniu i monitorowaniu legalności wykonywania tych kar. Ponadto sędzia oddelegowany do zakładu karnego, w tym do aresztu śledczego lub izby zatrzymań, nadzoruje i monitoruje, w jaki sposób zapewniana jest legalność stosowania środków zapobiegawczych obejmujących pozbawienie wolności. Jednocześnie sędzia czuwa nad przestrzeganiem ustawowych praw osób odbywających kary pozbawienia wolności.

Skargi:

1. W terminie trzech dni od daty powzięcia informacji o orzeczeniu, w którym określono warunki odbywania kary pozbawienia wolności, skazany może skierować skargę dotyczącą sposobu, w jaki ustalono te warunki, do sędziego oddelegowanego do nadzoru nad wykonywaniem kar pozbawienia wolności (art. 39 ust. 3 ustawy nr 254/2013).
2. W terminie trzech dni od daty powzięcia informacji o decyzji komisji o zmianie zasad wykonywania kary pozbawienia wolności skazany może skierować skargę na tę decyzję do sędziego oddelegowanego do nadzoru nad wykonywaniem kar pozbawienia wolności (art. 40 ust. 11 ustawy nr 254/2013).
3. W terminie dziesięciu dni od daty powzięcia informacji o decyzji administracji zakładu karnego, która dotyczy środków w zakresie wykonywania praw określonych w tej ustawie, skazany może skierować skargę na te środki do sędziego oddelegowanego do nadzoru nad wykonywaniem kar pozbawienia wolności (art. 56 ust. 2 ustawy nr 254/2013).
4. W terminie trzech dni od daty powzięcia informacji o decyzji komisji dyscyplinarnej o nałożeniu kary dyscyplinarnej skazany może skierować skargę na tę decyzję do sędziego oddelegowanego do nadzoru nad wykonywaniem kar pozbawienia wolności (art. 104 ust. 1 ustawy nr 254/2013).

W ciągu trzech dni od daty powzięcia informacji o decyzji komisji o zmianie warunków odbywania kary pozbawienia wolności osoba pozbawiona wolności może złożyć skargę na tę decyzję do sędziego oddelegowanego do nadzoru nad stosowaniem środków, które obejmują pozbawienie wolności (art. 153 ust. 8 ustawy nr 254/2013).

GENERALNY INSPEKTORAT DS. IMIGRACJI

(INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI)

Adres siedziby:

Strada Lt. col. Marinescu C-tin nr. 15A, Sector 5, București

Tel.: (+40) (0)21 4109940

Faks: (+40) (0)21 4107501

Adres e-mail: igi@mai.gov.ro i document.igi@mai.gov.ro – adres wyłącznie do przekazywania kopii dowodów tożsamości

Adresy poszczególnych dyrekcji Generalnego Inspektoratu ds. Imigracji:

<https://igi.mai.gov.ro/contact/>

Regionalne jednostki Generalnego Inspektoratu ds. Imigracji:

<https://igi.mai.gov.ro/en/contact-en/>

Prezentacja instytucji:

Generalny Inspektorat ds. Imigracji jest zorganizowany i funkcjonuje jako wyspecjalizowany organ centralnej administracji publicznej. Jest instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną i podlega Ministerstwu Administracji i Spraw Publicznych (Ministerul Administrației și Internelor).

Cel:

Generalny Inspektorat ds. Imigracji został ustanowiony w ramach restrukturyzacji Rumuńskiego Urzędu ds. Imigracji (Oficiul Român pentru Imigrări) i realizuje zadania ustawowe w celu wdrażania polityki Rumunii w dziedzinie migracji, azylu i integracji cudzoziemców oraz stosowania odnośnych przepisów.

Działalność Generalnego Inspektoratu ds. Imigracji stanowi usługę publiczną, która służy interesom zarówno poszczególnych jednostek, jak i społeczności, oraz wspiera instytucje państwowe wyłącznie na podstawie przepisów prawa i zgodnie z nimi.

Podstawa prawna:

Strukturę organizacyjną i zadania Generalnego Inspektoratu ds. Imigracji określono w decyzji rządu nr 639 z dnia 20 czerwca 2007 r., z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Pod względem organizacyjnym Inspektorat składa się z dyrekcji centralnych, służb i innych jednostek funkcjonalnych, regionalnych ośrodków zakwaterowania dla osób ubiegających się o azyl i rozpatrujących wnioski o azyl, regionalnych ośrodków dla cudzoziemców zatrzymanych przez organy publiczne oraz podmiotów okręgowych.

W realizacji swoich zadań Generalny Inspektorat ds. Imigracji współpracuje z jednostkami Ministerstwa Administracji i Spraw Wewnętrznych oraz innymi instytucjami państwowymi, a także z organizacjami pozarządowymi i obywatelami innych państw, którzy uczestniczą w działaniach związanych z migracją i ochroną humanitarną. Zgodnie Inspektorat z przepisami zawiera porozumienia z pokrewnymi instytucjami zagranicznymi i z organizacjami międzynarodowymi.

Więcej informacji na temat kategorii obywateli Unii i spoza Unii, azylu i imigracji, przepisów prawa oraz programów i strategii Generalnego Inspektoratu ds. Imigracji znajduje się na [stronie internetowej instytucji](#).

INSPEKCJA PRACY

(INSPECTIA MUNCII)

Adres instytucji:

Str. Matei Voievod nr. 14, Sector 2, București

Tel.: (+40) (0)21 3027030

Faks: (+40) (0)21 3027064; +40 21 2520097

Adres e-mail: comunicare@inspectiamuncii.ro

Adres e-mail do wysłania kopii dokumentu tożsamości: copiedoc@inspectiamuncii.ro

Strona internetowa: <https://www.inspectiamuncii.ro/>

Godziny otwarcia Inspekcji Pracy

Od poniedziałku do czwartku: 8:00–16:30

Piątek: 8:00–14:00

Prezentacja instytucji:

Inspekcja Pracy jest wyspecjalizowanym organem centralnej administracji publicznej i podlega Ministerstwu Zatrudnienia, Rodziny, Ochrony Socjalnej i Osób Starszych. Jego siedziba znajduje się w mieście wydzielonym Bukareszt.

Institucja ta posiada osobowość prawną i funkcjonuje jako organ państwowy sprawujący kontrolę w obszarach stosunków pracy, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w miejscu pracy oraz nadzoru rynku.

Cel instytucji:

Inspekcja Pracy jest odpowiedzialna za zapewnianie ochrony socjalnej w miejscu pracy zgodnie z art. 41 Konstytucji Rumunii, ponownie ogłoszonej, z Konwencją MOP nr 81/1947 dotyczącą inspekcji pracy w przemyśle i handlu, ratyfikowaną dekretem Rady Stanu nr 284/1973, i Konwencją IOM nr 129/1969 dotyczącą inspekcji pracy w rolnictwie, ratyfikowaną dekretem Rady Stanu nr 83/1975.

Podstawa prawna:

Institucja ta została ustanowiona i zorganizowana na podstawie:

- ustawy nr 108/1999, ponownie ogłoszonej, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami;
- decyzji rządu nr 1377/2009, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Inspekcji Pracy podlegają następujące podmioty:

- [Regionalne Inspekcje Pracy](#) – w każdym okręgu i w mieście wydzielonym Bukareszt;
- [Ośrodek Monitorowania Zakładów Prowadzących Działalność Obarczoną Ryzykiem Zawodowym \(Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional\) – Criscior;](#)
- [Ośrodek Inspekcji Pracy ds. Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego \(Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii\) – Botoszany.](#)

Informacje na temat skarg, które można kierować do Inspekcji Pracy, znajdują się na [stronie internetowej instytucji](#).

Informacje publiczne znajdują się na [stronie internetowej instytucji](#).

KRAJOWA AGENCJA ZATRUDNIENIA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ – ANOFM)

Adres siedziby:

Strada Avalanșei nr. 20-22, sector 4, 040305 București

Godziny otwarcia:

Od poniedziałku do czwartku: 8:00–16:30

Piątek: 8:00–14:00

Godziny przyjęć:

Spotkania z Prezesem Krajowej Agencji Zatrudnienia można umówić na pierwszy lub trzeci czwartek miesiąca w godzinach 11:00–12:00. Aby umówić się na spotkanie, należy zadzwonić pod nr tel.: (+40) (0)21 3039831.

Strona internetowa: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

Adres e-mail: anofm@anofm.ro

Informacje na temat stron internetowych okręgowych oddziałów Krajowej Agencji Zatrudnienia znajdują się na [stronie internetowej instytucji](#).

Prezentacja instytucji:

Agencja oferuje szeroki wachlarz usług, m.in. doradztwo zawodowe, kursy w ramach szkolenia zawodowego, usługi doradcze przed zwolnieniem, praktyki zawodowe, porady w zakresie zakładania nowych przedsiębiorstw, dotowanie zatrudnienia osób należących do grup defaworyzowanych oraz udzielanie preferencyjnych kredytów na tworzenie miejsc pracy.

Agencja służy zarówno bezrobotnym, jak i przedsiębiorstwom.

Jej głównym celem jest podniesienie wskaźnika zatrudnienia, a tym samym zmniejszenie bezrobocia.

Podstawa prawna:

- ustawa nr 202 o organizacji i funkcjonowaniu Krajowej Agencji Zatrudnienia;
- decyzja rządu nr 1610 o statucie Krajowej Agencji Zatrudnienia (ANOFM).

Główne cele Krajowej Agencji Zatrudnienia są następujące:

- instytucjonalizacja dialogu społecznego w dziedzinie zatrudnienia i szkolenia zawodowego;
- stosowanie strategii w dziedzinie zatrudnienia i szkolenia zawodowego;
- stosowanie środków ochrony socjalnej na rzecz osób bezrobotnych.

Więcej informacji znajduje się na [stronie internetowej instytucji](#).

KRAJOWA AGENCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI – ANPM)

Siedziba:

Splaiul Independenței, nr.294, Corp B, Sector 6, 060031 București

Tel.: (+40) (0)21 2071101; (+40) (0)21 2071102

Faks: (+40) (0)21 2071103

Adres e-mail: office@anpm.ro

Strona internetowa: <http://www.anpm.ro/>

Godziny otwarcia:

Od poniedziałku do czwartku: 8:00-16:30

Piątek: 8:00-14:00

Prezentacja instytucji:

Krajowa Agencja Ochrony Środowiska jest wyspecjalizowaną instytucją centralnej administracji publicznej i podlega Ministerstwu Środowiska. Zgodnie z [decyzją rządu nr 1000 z dnia 17 października 2012 r.](#) w sprawie restrukturyzacji i funkcjonowania Krajowej Agencji Ochrony Środowiska i podlegających jej instytucji publicznych Agencja ta posiada uprawnienia w zakresie wdrażania polityki i przepisów w dziedzinie ochrony środowiska.

Cel:

Krajowa Agencja Ochrony Środowiska działa w europejskich i międzynarodowych ramach współpracy w celu ochrony zasad i wdrażania przepisów w dziedzinie ochrony środowiska.

Zadania Krajowej Agencji Ochrony Środowiska są następujące:

- zapewnianie strategicznego planowania środowiskowego;
- monitorowanie czynników środowiskowych;
- podejmowanie decyzji w zakresie zezwalania na działania, które mają wpływ na środowisko;

- wdrażanie przepisów i polityki w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu krajowym i lokalnym;
- składanie sprawozdań do Europejskiej Agencji Środowiska na temat: jakości powietrza, zmiany klimatu, obszarów chronionych oraz zanieczyszczenia gleby i wód.

Skargi są rejestrowane zgodnie z rozporządzeniem rządu nr 27/2002 regulującym rozpatrywanie skarg, zatwierdzonym ustawą nr 233/2002, i można je wysłać pocztą elektroniczną na adres: office@anpm.ro.

Skargi, które są anonimowe lub nie zawierają danych identyfikacyjnych, nie są brane pod uwagę i są pozostawiane bez rozpatrzenia.

KRAJOWY URZĄD OCHRONY KONSUMENTÓW

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR – ANPC)

Adres:

Bulevardul Aviatorilor nr. 72, Sector 1, 011865 București

Adres e-mail: cabinet@anpc.ro

Godziny otwarcia:

Od poniedziałku do czwartku: 8:00–16:30

Piątek: 8:00–14:00

Podstawa prawna:

- decyzja rządu nr 700/2012 o organizacji i funkcjonowaniu Krajowego Urzędu Ochrony Konsumentów.

Zadania ANPC obejmują:

1. uczestniczenie – wraz z innymi wyspecjalizowanymi organami centralnej i lokalnej administracji publicznej, których zadania dotyczą danego obszaru, oraz z pozarządowymi organami ochrony konsumentów – w opracowywaniu strategii ochrony konsumentów i zapewnianie jej spójności ze strategią UE;
2. dostosowywanie krajowych ram prawnych do regulacji unijnych w dziedzinie ochrony konsumentów;
3. przedkładanie rządowi – do zatwierdzenia i przyjęcia – projektów aktów ustawodawczych w dziedzinie ochrony konsumentów, które dotyczą produkcji, pakowania, etykietowania, konserwacji, przechowywania, transportu i przywozu produktów oraz wprowadzania ich do obrotu, świadczenia usług, w tym usług finansowych, oraz wprowadzania zakazu stosowania asymetrycznych kar za naruszenie umowy między klientami a dostawcami usług publicznych i innych usług świadczonych w interesie ogólnym, tak aby nie narażała życia, zdrowia i bezpieczeństwa konsumentów ani nie naruszać ich uzasadnionych praw i interesów;
4. opracowywanie – wraz z innymi wyspecjalizowanymi organami administracji publicznej – procedur dotyczących celów, warunków i metod współpracy przy realizowaniu działań na rzecz ochrony konsumentów.

Pełny wykaz obowiązków ANPC znajduje się na [stronie internetowej instytucji](#).

Zawiadomienia i skargi:

Konsumenci mogą wysłać zawiadomienia i skargi do siedzib właściwych miejscowo regionalnych/okręgowych komisariatów ds. ochrony konsumentów lub do Komisariatu ds. Ochrony Konsumentów w Mieście Wydzielonym Bukareszt, w zależności od miejsca, w którym podmiot gospodarczy będący przedmiotem skargi prowadzi swoją działalność gospodarczą.

Aby wysłać zgłoszenie/skargę, należy skorzystać z łącza „[Informacje na temat skarg](#)”, w którym można zapoznać się z [procedurą](#) składania skarg oraz z [danymi kontaktowymi regionalnych i okręgowych komisariatów ds. ochrony konsumentów](#).

Zgodnie z właściwymi przepisami ustawowymi skargi i zawiadomienia należy składać na piśmie lub w formie elektronicznej; można je również składać osobiście.

Skargi można składać w formie elektronicznej za pośrednictwem tej [strony internetowej](#).

Skargę lub zawiadomienie należy złożyć w imieniu skarżącego lub zawiadamiającego.

Skarga lub zawiadomienie zostaną rozpatrzone w przewidzianym prawem terminie (zgodnie z rozporządzeniem rządu nr 27/2002), pod warunkiem że dołączono do nich wszystkie niezbędne dokumenty potwierdzające, tj. fakturę do celów podatkowych, paragon z kasy lub inny rachunek, odnośną umowę lub kartę gwarancyjną lub inne dokumenty, stosownie do przypadku.

Aby komisariaty mogły rozpatrzyć daną skargę, musi ona spełniać powyższe warunki. W przeciwnym razie zostanie pozostawiona bez rozpatrzenia z powodu braku informacji.

KRAJOWA AGENCJA UBEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO

(CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE – CNAS)

Adres:

Calea Călărașilor nr. 248, Bl. S19, Sector 3, 030634, București

Strona internetowa: <http://www.cnas.ro/>

Adres e-mail: relpubl1@casan.ro

Tel.: (+40) (0) 37-2309236

Faks: (+40) (0) 37-2309165

Prezentacja instytucji:

Krajowa Agencja Ubezpieczenia Zdrowotnego (CNAS) jest autonomiczną instytucją publiczną posiadającą osobowość prawną, mającą znaczenie dla interesu państwowego. Jej zadaniem jest zapewnienie spójnego i skoordynowanego funkcjonowania systemu społecznego ubezpieczenia zdrowotnego w Rumunii.

Podstawa prawna:

- nadzwyczajny dekret rządowy nr 150/20 listopada 2002 r.;
- nadzwyczajny dekret rządowy nr 180/2000;
- ustawa nr 145/1997.

Cele:

opracowanie i prowadzenie społecznego systemu ubezpieczenia zdrowotnego zapewniającego poszanowanie praw osób ubezpieczonych i zaspokojenie ich potrzeb.

Cele ogólne:

- zabezpieczenie osób ubezpieczonych przed wysokimi kosztami opieki zdrowotnej w przypadku choroby lub wypadku;
- zapewnienie, by osoby ubezpieczone były objęte powszechną, sprawiedliwą i niedyskryminującą ochroną pod warunkiem efektywnego wykorzystywania rumuńskiego Jednolitego Funduszu Ubezpieczenia Zdrowotnego (Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate).

Cele szczegółowe:

- zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej, lekarstw i wyrobów medycznych;
- zapewnienie sprawiedliwej i niedyskryminującej ochrony pod warunkiem efektywnego wykorzystywania Jednolitego Funduszu Ubezpieczenia Zdrowotnego;

- zwiększenie zadowolenia osób ubezpieczonych z jakości świadczonych usług;
- zwiększenie dostępu osób ubezpieczonych do informacji.

RADA STAŁA DS. WYBORÓW

(AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ)

Adres siedziby:

Str. Stavropoleos, Nr. 6, București, Sector 3, 030084

Tel.: (+40) (0)21-3100824

Strona internetowa: <https://www.roaep.ro/prezentare/en/>

Adres e-mail: comunicare@roaep.ro

Prezentacja instytucji:

Rada Stała ds. Wyborów jest niezależną instytucją administracyjną posiadającą osobowość prawną i uprawnienia ogólne w kwestiach związanych z wyborami. Jej zadanie polega na zapewnieniu właściwej organizacji i prawidłowego przebiegu wyborów i referendum oraz zapewnieniu, by finansowanie partii politycznych i kampanii wyborczych było zgodne z konstytucją oraz właściwymi przepisami, a także normami międzynarodowymi i europejskimi.

Podstawa prawna:

- uchwała nr 4 z dnia 22 czerwca 2016 r. o zatwierdzeniu regulaminu organizacji i funkcjonowania Rady Stałej ds. Wyborów oraz eksperckiego centrum wyborczego (Centrul „Expert electoral”);
- ustawa nr 334/2006 o finansowaniu działalności partii politycznych i kampanii wyborczych, ponownie ogłoszona;
- ustawa nr 208/2015 o wyborach do Senatu i Izby Deputowanych oraz organizacji i funkcjonowaniu Rady Stałej ds. Wyborów, z późniejszymi zmianami i uzupełnieniami.

Cele:

- zapewnienie regularnej, wolnej i sprawiedliwej procedury wyborczej oraz skutecznego i przejrzystego wykorzystywania zasobów ludzkich, finansowych i gospodarczych;
- zapewnienie, by partie polityczne i kampanie wyborcze były finansowane w sposób prawidłowy i przejrzysty;
- zapewnienie zintegrowanego podejścia do zarządzania procedurą wyborczą.

Funkcje (wykaz nie jest wyczerpujący):

- funkcja strategiczna: zapewnienie wyznaczenia celów sektorowych w obszarze działalności Rady;
- funkcja regulacyjna: zapewnienie opracowania i przedłożenia do zatwierdzenia ram prawnych wymaganych do wypełnienia obowiązków strategicznych w kwestiach wyborczych oraz opracowanie i zatwierdzenie norm i obowiązkowych zasad technicznych dla wszystkich podmiotów i organów, którym powierzono zadania związane z wyborami;
- funkcja kierownicza: zapewnienie organizacji i koordynacji działań oraz zasobów wymaganych do przeprowadzenia procedur wyborczych;
- funkcja organu państwowego: zapewnienie monitorowania i ogólnokrajowego stosowania przepisów odnoszących się w szczególności do systemu wyborczego oraz przepisów przyjętych w celu modernizacji rumuńskiego systemu wyborczego, a także zapewnienia jego powiązania z systemami wyborczymi innych państw członkowskich UE;
- funkcja kontrolna: zapewnienie kontroli przestrzegania przepisów oraz – w stosownych przypadkach – stosowania kar przewidzianych w przepisach.

Informacje dotyczące innych funkcji można znaleźć [tutaj](#).

Zadania (wykaz nie jest wyczerpujący):

- sporządzanie wniosków dotyczących logistyki związanej z przeprowadzaniem wyborów oraz wysyłanie tego rodzaju wniosków do rządu i zainteresowanych organów lokalnych, a także monitorowanie ich wdrażania;
- monitorowanie metody wytyczania granic okręgów wyborczych i wyboru pomieszczeń przeznaczonych na lokale wyborcze oraz lokalizacji komisji wyborczych;
- monitorowanie terminowości dostarczenia sprzętu i wyposażenia lokali wyborczych: standardowych urn wyborczych i kabin do głosowania, pieczęci i poduszek do pieczęci, kontenerów, w których transportowane są urny wyborcze, itd.; oraz monitorowanie bezpieczeństwa przechowywania tego rodzaju sprzętu i wyposażenia w okresach pomiędzy kolejnymi wyborami;
- monitorowanie metody zapewnienia dostępności niezbędnych środków finansowych z odpowiednim wyprzedzeniem, aby rozłożyć w czasie obsługę logistyczną związaną z przeprowadzaniem wyborów;
- monitorowanie bezpieczeństwa lokali wyborczych, urn i innych dokumentów oraz materiałów wymaganych podczas wyborów;
- monitorowanie sporządzania i drukowania stałych list wyborczych;
- monitorowanie i kontrola aktualizacji spisu wyborców.

Informacje dotyczące innych zadań można znaleźć [tutaj](#).

RUMUŃSKI INSTYTUT PRAW CZŁOWIEKA

(INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI - IRDO)

Adres:

B-dul Nicolae Bălcescu nr. 21, Sector 1, București

Tel.: (+40) (0)21-3114921

Strona internetowa: <https://irdo.ro/english/index.php>

Adres e-mail: office@irdo.ro

Prezentacja instytucji:

Rumuński Instytut Praw Człowieka jest niezależną krajową instytucją, której powierzono – zgodnie z ustawą ustanawiającą – zadania w obszarze badań, szkolenia, rozpowszechniania informacji oraz udzielania porad eksperckich. Ustawa ta zapewnia również gwarancje niezależności i bezstronności zgodnie z kryteriami ustanowionymi przez Organizację Narodów Zjednoczonych i Radę Europy, w których zaleca się utworzenie tego rodzaju instytucji w każdym demokratycznym państwie.

W wykonywaniu wszystkich szczególnych zadań w obszarze badań, szkolenia oraz udzielania informacji i porad eksperckich Rumuński Instytut Praw Człowieka stale kieruje się zarówno zasadami i normami określonymi w umowach międzynarodowych w zakresie praw człowieka, jak i odpowiednim orzecznictwem sądów międzynarodowych.

Ponadto członkowie Rumuńskiego Instytutu Praw Człowieka są wybierani do struktur szeregu podmiotów zajmujących się promowaniem praw człowieka oraz ich ochroną.

Z usług Instytutu może skorzystać każdy, kto tego potrzebuje. Teksty podstawowych dokumentów i odniesienia bibliograficzne są udostępniane nieodpłatnie lub jedynie po kosztach ich powielenia.

Instytucje lub podmioty naukowe mogą zawierać z Instytutem umowy na przeprowadzenie specjalistycznych prac badawczych; Instytut może również sporządzać opinie na wniosek wyspecjalizowanych forów w Rumunii i za granicą. Koszty tego rodzaju usług ustala kierownictwo Instytutu.

Podstawa prawna:

ustawa nr 9/1991 o utworzeniu Rumuńskiego Instytutu Praw Człowieka

Cel:

Celem Instytutu jest zapewnienie, by podmioty publiczne, stowarzyszenia pozarządowe i obywatele rumuńscy byli właściwie poinformowani o kwestiach związanych z prawami człowieka oraz o sposobie zagwarantowania ochrony praw człowieka w innych państwach, w szczególności w państwach uczestniczących w Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

Jednocześnie Instytut stara się zwiększać wiedzę podmiotów międzynarodowych oraz zagranicznej opinii publicznej na temat obowiązujących ustaleń praktycznych mających na celu zapewnienie przestrzegania i ochrony praw człowieka w Rumunii.

Działalność Rumuńskiego Instytutu Praw Człowieka:

1. utworzenie i prowadzenie dostępnego dla wszystkich użytkowników ośrodka dokumentacji obejmującego teksty konwencji międzynarodowych, ustaw, dokumentów, badań i publikacji w zakresie praw człowieka oraz referencje bibliograficzne, a także zarządzanie wspomnianym ośrodkiem;
2. informowanie podmiotów publicznych, organizacji pozarządowych i obywateli, w szczególności poprzez zwiększanie ich wiedzy na temat międzynarodowych dokumentów, praktyk i zwyczajów w dziedzinie praw człowieka, w tym w stosownych przypadkach poprzez sporządzanie tłumaczeń;
3. organizacja programów szkoleniowych dostosowanych do potrzeb osób, na których spoczywają szczególne obowiązki w zakresie ochrony praw człowieka albo opracowanych w celu zwiększania wiedzy o kwestiach związanych z prawami człowieka wśród szerszego kręgu odbiorców;
4. udzielanie informacji – regularnie albo na wniosek – o wysiłkach podejmowanych przez rząd i organy pozarządowe w Rumunii w celu promowania i ochrony praw człowieka oraz o podobnych wysiłkach podejmowanych w innych państwach, jak również o zobowiązaniach międzynarodowych zaciągniętych przez Rumunię i sposobie ich wykonywania;
5. dostarczanie komisjom parlamentarnym – na ich wniosek – dokumentów dotyczących kwestii związanych z prawami człowieka poruszonych w projektach przepisów i innych kwestii analizowanych przez Parlament;
6. przeprowadzanie badań w zakresie różnorodnych aspektów promowania praw człowieka i ich przestrzegania w Rumunii oraz za granicą;
7. publikowanie biuletynu praw człowieka i zapewnianie jego rozpowszechniania na szeroką skalę, w tym poprzez sporządzanie tłumaczeń na inne języki;
8. organizowanie badań opinii publicznej na temat różnych kwestii związanych z ochroną praw człowieka w Rumunii.

Dodatkowe informacje dotyczące Rumuńskiego Instytutu Praw Człowieka można uzyskać na [stronie internetowej tej instytucji](#).

■ Ostatnia aktualizacja: 22/08/2018

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.